

Bilag 10

Forvaltningens svar på de samlede indkomne høringssvar fra den offentlige høring af projekttillæg 2023 til spildevandsplan 2018

12-04-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 3577

Dokumentnummer i F2
77701

Sagsnummer i eDoc
2023-0079580

Indhold

Indledning	2
Oversigt over høringssvar	3
Resumé og besvarelse af høringssvar	4
A2.1 Bassinvolumener til reduktion af overløb langs Harrestrup Å	4
Grundejere, borgere og grundejerforeninger	4
Danmarks Naturfredningsforening	10
Vanløse Lokaludvalg	11
Brønshøj-Husum Lokaludvalg	12
Kloakering af kolonihaveforeninger	13
Hf. Bryggen	13
Hf. Kalvebod	14
K1.70x Supplement til Svanemøllen Skybrudstunnel projekt K1.70 - yderligere arealreservationer	15
DSB	15
Vision Kollegiet Bispebjerg A/S	16
Jeudan	17
Nørrebro Lokaludvalg	17
A4.6 Ny ledning Levantkaj – Lynetten	17
Østerbro Lokaludvalg	17
B.111 Lundtoftegade Syd	18
KAB	18
Nørrebro Lokaludvalg	18
Beslutningsproces og høring af spildevandsplantillæg	18
Generelle bemærkninger	19

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Indledning

Københavns Kommune har den 20. december 2022 sendt udkast til projekttillæg 2023 til spildevandsplan 2018 i offentlig høring, til den 12. marts 2023, den offentlige høring er sket via publicering på "Bliv hørt".

Denne hvidbog forholder sig til de bemærkninger, der er indkommet skriftligt i høringsperioden. Hvidbogen indeholder en oversigt over de modtagne hørings svar samt Teknik- og Miljøforvaltningens vurdering af de indkomne bemærkninger. Hørings svarene er grupperet efter hvilket projekt de omhandler.

Formålet med hvidbogen er at få en afklaring af, om der skal ske ændringer i projektbeskrivelserne inden projekttillægget, vedtages endeligt af Teknik og Miljøudvalget.

Oversigt over høringsvar

Der er i høringsperioden indkommet 72 høringsvar. Høringsvarene kan læses i deres fulde længde på hjemmesiden på www.blivhoert.kk.dk

De modtagne høringsvar er oplyst i nedenstående oversigt i forhold til de projekter, som høringsvarene omhandler.

	Lokaludvalg	Organisationer	Grundejer	Borger
A2.1 Bassinvolumener til reduktion af overløb langs Harrestrup Å	x	X	x	X
Kloakering af kolonihaveforeninger	x	X		
K1.70x Supplement til Svanemøllen Skybrudstunnel projekt K1.70 - yderligere arealreservationer	x		X	
B.111 Lundtoftegade Syd	x		x	
A4.6 Ny ledning Levantkaj - Lynetten	x			
Beslutningsproces og høring af spildevandsplantillæg	x	X	x	X
Generelle bemærkninger	x		x	X

Resumé og besvarelse af høringsvar

A2.1 Bassinvolumener til reduktion af overløb langs Harrestrup Å

Der er afgivet 57 høringsvar om projekt A2.1 med bassiner langs Harrestrup Å, heraf 1 fra Danmarks Naturfredningsforening, 2 fra lokaludvalg, 3 fra grundejerforeninger og 51 fra borgere og grundejere. 1 høringsvar er underskrevet af 105 borgere.

Grundejere, borgere og grundejerforeninger

Høringsvar

Høringsvarene fra grundejere, borgere og grundejerforeningerne til bassinerne langs Harrestrup Å udtrykker generelt en forståelse for behov for nedbringelse af overløb, men utilfredshed og bekymringer med flere forhold om projektet fordelt inden for følgende emnepunkter:

- 1) Høringsprocessen og informationsniveauet for projektet – herunder utilfredshed med at orienteringsbrevene ikke blev udsendt ved høringsperiodens start, og at øvrige borgere, der føler sig berørt af projektet, ikke har fået brev om høringsperioden, samt at bestemmelserne i planloven ikke er fulgt.
- 2) Midlertidig overtagelse af private udearealer, nødvendighedskrav ift. ekspropriation, erstatning mm.
- 3) Sammenhængen med to projekter i området fra hhv. projekttillæg 2021 og 2022 og en opfattelse af at bassinerne erstatter disse projekter.
- 4) Valg af bassinløsning i stedet for håndtering af regnvand ved separatkloakering og på overfladen / i LAR-løsninger, og kritik af at dette er imod spildevandsplan 2018.
- 5) Bassinprojektets nødvendighed set i relation til den fælleskommunale Harrestrup Å Kapacitetsplan.
- 6) Valg af løsning og projektets placering på grønne, fredede områder ved roligt villakvarter.
- 7) Miljøscreeningen af spildevandsplantillægget og beslutningen om ikke at udarbejde en miljøvurderingsrapport.
- 8) Forhold om VVM-behandling af projektet. Bekymringer især relateret til anlægsprocessen og til dels også driftsfasen ift. sikkerhed generelt, adgangsforhold, trafiksikkerhed, luftforurening, CO²-forbrug, støj, støv, slam og lugtgener, fare for grundvand, arbejdstider, beplantning i haver, huspriser, ændringer i grundvandsspejl ift. oversvømmelse af kældre, sætningsskader i husene, slid på vejene og genopretning af arealer, jord tabt fra vognlæs, toiletforhold for arbejderne mv.

- 9) Tvivl om hvor, hvorfor og i hvilket omfang der af-fredes, og oplysning om, at en fredet plante findes på de udpegede arealer.
- 10) Igangsættelse af EU-licitation for rådgivningsopgave.

Forvaltningens bemærkninger til grundejere, borgere og grundejerforeninger

1) *Høringsproces og udvidelse af denne*

Processen omkring Projekttillæg 2023 er sket i henhold til spildevandsbekendtgørelsen, hvori Københavns Kommune skal høre offentligheden i minimum 8 uger. Høringsmaterialet blev lagt på Blivhørt-portalen den 20. december 2022 - i første omgang med en høringsfrist 9 uger fra denne dato frem til den 21. februar 2023.

Undervejs i høringsperioden blev forvaltningen via henvendelser fra Brønshøj-Husum Lokaludvalg opmærksom på et ønske om en direkte orientering af berørte matrikelejere. Forvaltningen valgte herefter at udsende orienteringsbreve til ejere af matrikler, hvor projekttillægget forudsatte midlertidig eller permanent overtagelse af fuld brugsret på dele af de berørte matrikler. For Harrestrup Å bassin-projektet er der tale om at det kan blive relevant med ønske om en midlertidig overtagelse af dele af matriklernes udeareal.

Orienteringsbrevene blev sendt den 10. februar 2023. Høringsperioden blev ved samme lejlighed forlænget frem til den 12. marts 2023, så de orienterede matrikelejere havde lidt over fire uger til at orientere sig i det fremsendte materiale.

Enkelte borgere har givet udtryk for at processen omkring Projekttillæg 2023 ikke har været i overensstemmelse med planlovens bestemmelser. Spildevandsplaner og tillæg til disse følger bestemmelserne i miljøbeskyttelsesloven og som suppleret i spildevandsbekendtgørelsen og er ikke omfattet af bestemmelserne i planloven.

I forhold til information til og inddragelse af borgerne har HOFOR oplyst over for forvaltningen, at de planlægger dialogaktiviteter med de berørte borgere. HOFOR forventer at igangsætte dialogen i løbet af 2023 efter politisk godkendelse af spildevandsplan-projektet. HOFOR ønsker at skabe en god inddragelsesproces, så områdets beboere føler sig trygge ved de anlægsaktiviteter, der skal ske i området som følge af projektet.

2) *Midlertidig overtagelse af udearealer, nødvendighedskrav ift. ekspropriation mm.*

I forhold til projektets anlægsfase kan det blive nødvendigt midlertidigt at overtage dele af udeareal på en række matrikler. Forvaltningen er klar over, at midlertidig anvendelse af private arealer er et indgribende forhold for de berørte borgere. Der laves kun kommunale planer med forslag om en sådan arealanvendelse, hvor det skønnes nødvendigt. I dette tilfælde er projektet nødvendigt for væsentligt at reducere overløb af regnvandsopblandet spildevand til Harrestrup Å og dermed leve op til statens vandområdeplaner og EU's vandrammedirektiv.

De omtalte påvirkninger med midlertidig overtagelse af dele af private matriklers udeareal vil under alle omstændigheder, selv efter vedtagelse af Projekttillæg 2023, fortsat kun kunne foretages enten ved frivillige aftaler mellem parterne eller ved en ekspropriationsproces. Ved en eventuel ekspropriationsproces vil de berørte beboere blive partshørt, inden kommunen træffer en afgørelse.

3) Sammenhængen med to projekter i området fra spildevandsplanens Projekttillæg 2021 og 2022

Flere borgere har efterlyst en forklaring på sammenhængen mellem det nye projekt med bassiner og andre projekter, som de tidligere er blevet præsenteret for om klimatilpasning og skybrud. Der er en opfattelse af, at kommunen har besluttet at bassinløsningen afløser de andre projekter.

Projekttillæg 2021 indeholdt projektet "K1.79 Del af KV1 Korsager Allé" – et skybrudsprojekt i området til håndtering af sjældne og meget kraftige regnhændelser. Projektet skulle bortlede skybrudsvand til åen for at mindske oversvømmelsesrisiko og forventedes ikke at have en reel effekt på spildevandsudledningen til Harrestrup Å. HOFOR ønsker at aflyse dette skybrudsprojekt i sin nuværende form, bl.a. fordi undersøgelser viste, det var u hensigtsmæssigt at lede skybrudsvand på overfladen igennem viadukten under S-banen og videre ned mod åen.

Projekttillæg 2022 indeholder projektet "Grundejerforeningen Danas Park", der er et klimatilpasningsprojekt med etablering af grønne veje i form af vejbede til nedsivning og opmagasinering af vand fra grundejerforeningens veje og fortove. Det vil kun i meget beskedent omfang medvirke til at reducere overløb med spildevand til Harrestrup Å. Der er fortsat planer om at udføre dette klimatilpasningsprojekt som vedtaget.

Skybrudsprojektet og projektet med klimatilpasningsprojektet med de grønne veje berører kun en meget lille del af oplandet til projektet med bassiner – og de ville af mange årsager ikke kunne erstatte bassinprojektet. Det primære formål med klimatilpasnings- og skybrudsprojekter er at beskytte borgere mod risiko for skadevoldende regnhændelser og risiko for regnvandsopblandet spildevand på terræn. Det primære formål med bassinprojektet er derimod hurtigt at beskytte

vandmiljøet i Harrestrup Å og bidrage til opfyldelse af statens vandområdeplaner og EU's vandrammedirektiv. Der er altså tale om uafhængige projekter, og selvom projektet med grønne veje også vil bidrage lidt til reduktion af overløb, er dette bidrag dog meget beskedent i forhold til det samlede behov, jf. nedenstående punkt 4.

4) Valg af bassinløsning i stedet for separatkløakering, LAR-løsninger og relation til Spildevandsplan 2018

For at reducere overløb fra fælleskloakken kan man grundlæggende enten tilbageholde vand fra overløb ved anlæg af bassiner – der af hygiejnemæssige årsager anlægges som lukkede, underjordiske bassiner – eller man kan adskille regn- og spildevand og tilbageholde eller forsinke regnvandet. Det kan også ske ved en kombination.

Hvis miljøproblemet med overløb fra fælleskloakken skulle løses alene ved adskillelse af regn- og spildevand, har HOFOR vurderet, at store dele af Brønshøj-Husum og Vanløse ville skulle separatkløakeres. At grave så mange veje op vil både blive dyrt, være ressourcetungt og tage mange år, og grundejerne ville også skulle betale for at separatkløakere på egen grund. Desuden ville der ved denne løsning skulle etableres endnu større bassiner til forsinkelse og rensning af det separate regnvand inden udledning i Harrestrup Å.

Adskillelse af regn- og spildevand som eneste løsning på overløbsproblemet vurderes derfor at være et væsentligt mere indgribende tiltag og dyrere for både vandtakstyderne og de berørte grundejere. HOFOR vurderer desuden, at det sandsynligvis ville tage flere årtier inden der ville kunne opnås den nødvendige reduktion af overløb til Harrestrup Å, hvilket ikke ville være i overensstemmelse med fristen fastsat i statens vandområdeplaner med planperiode frem til 2027.

Derfor er bassiner valgt som den primære løsning, men adskillelse af regn- og spildevand er dog også en del af den samlede løsning, idet det er forudsat at regnvandet fra ca. 190.000 m² befæstet areal fremover ikke skal ledes til fælleskloakken.

Forvaltningen er generelt enig i at muligheder for anvendelse af LAR- og overfladeløsninger bør undersøges i muligt omfang og positivt indtænkes ved valg af løsninger. Denne type løsninger anvendes også fortsat, og der er fortsat planer om at udføre projektet med grønne veje i grundejerforeningen i området, jf. punkt 3.

Spildevandsplan 2018 beskriver reduktion af overløb ved overløbsbygværkerne omfattet af projektet – dvs. UH10, UH11, UH12, UH13, og UH14 til Harrestrup Å. Denne reduktion er beskrevet som en prioriteret indsats, og overløbene skal reduceres til 1 årlig forekomst. Det fremgår ikke af Spildevandsplan 2018, at dette skal ske ved

separatkloakering. Projektet forudsætter dog som nævnt afkobling af 190.000 m² befæstet areal i oplandet, hvilket forventes at ske ved kombination af LAR-løsninger og separatkloakering. Forvaltningen fastholder dermed, at projektet er i overensstemmelse med Spildevandsplan 2018.

5) Relation til Harrestrup Å Kapacitetsplan

Harrestrup Å Kapacitetsplan nævnes i høringssvar som en alternativ og allerede vedtaget plan, der kan håndtere væsentligt mere vand end bassinerne omfattet af projekt "A2.1 Bassinvolumener til reduktion af overløb langs Harrestrup Å".

Harrestrup Å Kapacitetsplan handler primært om at indrette Harrestrup Å og de grønne områder omkring åen, så regnvand ved skybrud kan rummes der, i stedet for at oversvømme borgernes huse og infrastruktur. Der er altså tale om håndtering af skybrudsvand, som strømmer i og til åen ved meget kraftige regnhændelser, der sjældent sker.

Kapacitetsplanen indeholder ikke tiltag til forbedring af kvaliteten af det vand, der ledes til åen, eller til nedbringelse af antallet af overløb fra fælleskloakken til åen.

Det er derfor nødvendigt både at investere i kapacitetsplanens projekter for at sikre kapacitet til sikring mod oversvømmelse ved skybrud og at investere i bassinerne omfattet af projekt A2.1 for at opnå de nødvendige miljøforbedringer med reduktion af antallet af overløb fra kloakken med spildevand til åen.

6) Proces for valg af løsning og projektets placering

For at nå frem til den valgte løsning har HOFOR sammen med kommunen grundigt undersøgt mulighederne, både i forhold til økonomi, gener, teknologi og jura, og hvad der er nødvendigt for hurtigt at leve op til kravene fra staten om god vandkvalitet i åen. Processen har involveret et omfattende analysearbejde af flere alternative løsningsforslag udført af HOFOR, hvor relevante afdelinger i Københavns Kommune har bidraget i en referencegruppe. Ud af disse muligheder er bassinløsningen, som er beskrevet i Projekt A2.1 i Projekttillæg 2023, vurderet til at være den samlet bedste løsning til at opnå den nødvendige miljøforbedring.

Projektets placering i et grønt område er ud fra praktiske forhold og pladshensyn. At det konkret er placering i grønt område tæt på åen, skyldes primært afløbssystemets historiske opbygning, der gør at kloakvand samles og under kraftige regnhændelser løber over ved overløbsbygværker tæt på åen. Ift. områdets fredning henvises til svar under punkt 9, som uddybet under svaret til Danmarks Naturfredningsforening.

7) Miljøscreeningen af spildevandsplantillægget og beslutningen om ikke at udarbejde en miljøvurderingsrapport

Spildevandsplantillægget er blevet miljøscreenet med henblik på at afklare, om projekttillægget kræver en miljøvurdering. Der er i screeningen alene set på driftsfasen af projekterne og således ikke på anlægsfasen af projekterne. Der er derfor ikke sket en miljøscreening af anlægsprojekter, og spildevandsplanen forholder sig ikke til hvorvidt der skal ske en miljøscreening af det enkelte anlægsprojekt. Langt de fleste projekter i planen vil dog kræve myndighedsgodkendelse inden implementering.

Resultatet af screeningen har ikke medført et krav om miljøvurdering af projekttillæg 2023. Resultatet af screeningen har været i høring hos berørte myndigheder, inden afgørelsen om ikke at udarbejde miljøvurderingsrapport blev truffet. Ingen parter har haft væsentlige bemærkninger til screeningen.

Se desuden nedenstående punkt 8 om kommende VVM-screening af projektet.

8) Kommende VVM-screening og forhold i anlægsfasen mm.

I forhold til VVM-processen har mange borgere fået den opfattelse, at det er afgjort, at der ikke skal laves en miljøkonsekvensvurdering af projektet. Det er forståeligt, at man kan få den opfattelse, da der i høringsmaterialet oplyses, at der ikke skal laves miljøvurderingsrapport af selve plangrundlaget.

Der er dog forskel på en miljøkonsekvensvurdering (VVM) og en miljøvurderingsrapport. Afgørelsen om ikke at udarbejde miljøvurderingsrapport relaterer sig alene til de afledte miljøpåvirkninger af planændringerne i spildevandsplanen på det mere overordnede planniveau. Spørgsmål om lokal påvirkning fra fx støj og øget trafik mm. fra anlægsfasen, som flere borgere har bekymringer omkring, vil indgå i kommende myndighedsbehandling af det konkrete projekt.

HOFOR er bygherre og har oplyst, at de er ved at udarbejde grundlaget for en VVM-screening af projektet. Myndighedsbehandlingen af denne vil belyse projektets afledte miljøpåvirkninger i både driftsfasen og i anlægsfasen, herunder trafik og adgangsforhold, natur, fredning, jord og grundvand, støj, vibrationer mv., og vil således adressere mange af de emner, som borgerne har henvendt sig om.

HOFOR har oplyst, at den konkrete planlægning af byggeplads, støj- og støvskærme etc. vil ske med inddragelse af områdets beboere med den hensigt at minimere generne i anlægsfasen mest muligt, og at de vil sikre, at der tages hensyn til bløde trafikanter i anlægsfasen.

Mht. CO²-aftryk i forbindelse med etableringen af bassinerne oplyser HOFOR, at den nuværende placering og udformning har det mindste beton-forbrug af de undersøgte mulige løsninger (og derfor forventes det også, at det er den mindst CO²-belastende).

- 9) *Tvivel om hvor, hvorfor og i hvilket omfang der af-fredes, og oplysning om, at en fredet plante findes på de udpegede arealer*

Bygherre skal opnå dispensation og tilladelser hos relevante myndigheder for at kunne bygge på fredet område og i område med fredede planter. Der er ikke tale om at området bliver af-fredet. Håndteringen af fredninger er uddybet i nedenstående svar til Danmarks Naturfredningsforening.

- 10) *Rådgivningsopgave sendt i EU-licitation*

HOFOR skal bruge en teknisk rådgiver til design og projektering samt gennemførelse af forundersøgelser for projektet. Denne opgave med rådgivning har HOFOR sendt i EU-licitation før høringsfristen var overstået. Gennemførelse af EU-licitation for denne opgave er en langstrakt proces, og for at undgå forsinkelser af projektet har HOFOR igangsat prækvalifikationsprocessen med det forbehold, at projektet vedtages politisk.

Danmarks Naturfredningsforening

Høringssvar

Danmarks Naturfredningsforening (DN) opfordrer Københavns Kommune til at udskyde vedtagelsen af projekttillæg 2023 indtil der er redegjort for de foretagne ændringer ift. projekttillæg 2022 og indtil der er vurderet konsekvenserne for miljø og natur.

Om forholdene vedrørende §3-beskyttelse og fredningen af området, bemærker DN at de savner dokumentation for at bygherre vil agere med tilstrækkelig hensyntagen til §3-området. Desuden bemærker DN, at selvom det af fredningskendelsen fremgår, at fredningen ikke forhindre underjordiske spildevandsbassiner og rørledninger, er det ikke gældende praksis at fredningsnævnet ikke høres om disse og alene skal involveres i overjordiske anlæg.

Forvaltningens bemærkninger til Danmarks Naturforening

Forvaltningen anbefaler at projekttillægget ikke udskydes. Forvaltningen gør opmærksom på, at det er en misforståelse, at klimatilpasningsprojekterne i projekttillæg 2023 erstatter klimatilpasningsprojekterne fra projekttillæg 2022. Der er på tilsvarende vis ikke tale om, at projekt "A2.1 Bassinvolumener til reduktion af overløb langs Harrestrup Å" erstatter tidligere vedtagne projekter i området, jf. punkt 3 under svar til grundejere og borgere.

Mht. fredninger af arealer og arter, §3-områder, beskyttelseslinjer og Bilag IV arter er bygherre bekendt med, at der skal søges om dispensation og tilladelser fra relevante myndigheder.

Hverken anlægsarbejdet eller selve anlægget vil berøre § 3-områder direkte, da de dele af Damhusengen, hvor man har valgt at placere bassinerne, ikke er beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der er dog arealer tæt på, på andre dele af Damhusengen, som lever op til kriterierne for at være omfattet af § 3-beskyttelsen. Der er derfor blevet undersøgt hvorvidt anlægget kan påvirke de nærliggende § 3-enge indirekte, f.eks. ved ændret hydrologi. Dette er blevet vurderet af Rambøll i et notat, "Vurdering af påvirkning af § 3-beskyttede områder". Konklusionen er, at der ikke er grund til at antage at projektet vil give anledning til tilstandsændringer i § 3-områderne.

Fredningskendelser indeholder en formålsparagraf og nogle konkrete bestemmelser. Kun det, der er omfattet af fredningens konkrete bestemmelser, reguleres af fredningen. Øvrige forhold, som enten slet ikke omfattes af fredningsbestemmelserne eller som fredningsbestemmelserne eksplicit tillader, reguleres ikke af fredningen og kræver dermed ikke dispensation fra fredningen. Dermed skal det heller ikke forelægges fredningsnævnet. Fredningsnævnet har kun hjemmel i naturbeskyttelsesloven til at behandle ansøgninger om forhold, som kræver dispensation fra et forbud i fredningsbestemmelserne. Det gælder også hvis det pågældende forhold potentielt kan påvirke et eller flere af fredningens formål negativt. Det er tilsynsmyndigheden, som i dette tilfælde er Københavns Kommune, der vurderer hvorvidt et konkret forhold kræver dispensation fra fredningsbestemmelserne eller ej. I dette tilfælde, står der helt eksplicit i fredningens § 2, stk. 3, at fredningen ikke er til hinder for nyetablering af underjordiske spildevandbassiner, med det formål at hindre udløb af spildevand, men at fredningsnævnet skal godkende overjordiske anlæg. Da det netop er dette, projektet går ud på, er det kun de overjordiske anlæg, der skal forelægges fredningsnævnet.

Vanløse Lokaludvalg

Høringssvar

Lokaludvalget er grundlæggende positive over for projektet, men opfordrer til at fredningsmyndighederne bliver hørt samt ønsker at der redegøres for adgangsforholdene til boldbanerne fra Vanløse Byvej under anlægsprocessen.

Forvaltningens bemærkninger til Vanløse Lokaludvalg

De kommunale fredningsmyndigheder er blevet hørt i forbindelse med projekttillægget, og bygherre skal søge hos dem og andre relevante myndigheder om dispensation og tilladelse ifm. fredninger, §3-områder, beskyttelseslinjer og Bilag IV arter, jf. forvaltningens bemærkninger til høringssvaret fra Danmarks Naturfredningsforening.

Som nævnt i punkt 1 under svar til grundejere og borgere, har HOFOR oplyst over for forvaltningen, at de planlægger dialogaktiviteter med de berørte borgere. HOFOR forventer at igangsætte dialogen i løbet af 2023 efter politisk godkendelse af spildevandsplan-projektet. HOFOR ønsker at skabe en god inddragelsesproces, så områdets beboere føler sig trygge ved de anlægsaktiviteter, der skal ske i området som følge af projektet.

Brønshøj-Husum Lokaludvalg

Hørings svar

Lokaludvalget er positive overfor bassinerne som en løsning på den aktuelle situation med overløb i Harrestrup Å. Lokaludvalget ønsker mere brug af overfladeløsninger og brug af regnvand som en ressource. De vil gerne se de modelberegninger, der ligger bag anbefalingen om at bassinløsningen er den rigtige frem for et større regnvandsprojekt i Grundejerforeningen Danas Park.

Lokaludvalget mener, at etableringen af bassinerne vil have et stort CO²-aftryk og medføre omfattende lokale gener, bl.a. i form af trafik og overtagelse af Rotunden. Lokaludvalget er utilfredse med manglen på tidlig inddragelse af grundejerforeningerne, der direkte berøres i anlægsperioden, og opfordrer til dialog mellem Københavns Kommune, HOFOR og de berørte grundejerforeninger, der sikrer at de berørte arealer efterlades som nu – men allerhelst bedre og med inddragelse af kommunens biodiversitetsstrategi – efter bassinerne er bygget.

Forvaltningens bemærkninger til Brønshøj-Husum Lokaludvalg

Forvaltningen er generelt enig i at muligheder for anvendelse af overfladeløsninger og regnvand som ressource bør undersøges i muligt omfang og positivt indtænkes ved valg af løsninger. Der anvendes også fortsat grønne overfladeløsninger, og der er fortsat planer om at udføre projektet med grønne veje i grundejerforeningen i området. Der er i projektet forudsat afkobling af regnvand fra ca. 190.000 m² befæstet areal i oplandet, og her vil mulighed for grønne overfladeløsninger også kunne indtænkes. Se i øvrigt punkt 3 og 4 under svar til grundejere og borgere.

Selv med denne forudsatte omfattende afkobling af regnvand i oplandet er bassinprojektet dog nødvendigt for at opnå målet om væsentligt at reducere overløb af regnvandsopblandet spildevand til Harrestrup Å og dermed leve op til statens vandområdeplaner og EU's vandrammedirektiv.

I punkt 1 under svar til grundejere og borgere uddybes høringsprocessen og borgerinddragelse. Mht. placering og

udformning af projektet henvises til punkt 4 og 6 og ift. CO²-belastningen til punkt 8 under svar til grundejere og borgere.

Bassinprojektet kommer ikke til at erstatte regnvandsprojektet i Grundejerforeningen Danas Park, jf. punkt 3 i svar til grundejere og borgere. Teknik- og Miljøforvaltningen har ikke foretaget modelberegninger for de to projekter. Opgaverne med at foretage modelberegninger på de to projekter er udført ved HOFOR.

Kloakering af kolonihaveforeninger

Der er afgivet 4 hørings svar, der omhandler kloakering af kolonihaver, heraf 3 om regnvandskloakering af Hf. Kalvebod og 1 om separatkloakering af Hf. Bryggen. Alle fire hørings svar er imod regnvandskloakering.

Hf. Bryggen

Høringssvar

Kolonihaveforbundet i Danmark. Kreds 1 (KHF) ønsker at projektet A5.8 Kloakering af Hf Bryggen skal udgå af projekttillæg 2023, da de mener at der skal foretages en række undersøgelser og vurderinger for at belyse om det kan tillades at håndtere regnvandet lokalt, inden der må træffes beslutning om separatkloakering af foreningen.

Forvaltningens bemærkninger til Hf. Bryggen.

Forvaltningen vurderer at Hf. Bryggens hørings svar ikke giver anledning til ændringer i projektet.

Baggrunden for at Hf. Bryggen skal separatkloakeres er, at Teknik- og Miljøforvaltningen har vurderet, at der grundet jordforurening ikke kan gives tilladelse til at håndtere regnvandet lokalt. Derfor er kloakering den eneste måde at sikre lovlig afledning af spildevand på. Dette skyldes at spildevand grundlæggende kun kan håndteres enten lokalt eller ved kloakering. Når der pga. jordforurening ikke kan gives tilladelse til at regnvandet håndteres lokalt, er eneste afvandingsmulighed kloakering. Ved nykloakering anlægges kloakken som udgangspunkt som separatkloak og ikke som fælleskloak, jf. principperne i spildevandsplan 2018. Det skal også nævnes, at Hf. Bryggen er en af to haveforeninger der tidligere er udpeget som pilothaver for lovliggørelsen af kolonihaveforeninger i Københavns Kommune.

Kommunen er spildevandsmyndighed og kan og skal vælge den kloakeringsform, som kommunen finder kan sikre de sundheds- og miljømæssige forhold i området. Dertil kommer at kommunen er grundejer. Kommunen finder at separatkloakering er den kloakeringsform der vil sikre at alt spildevand kan afledes lovligt og dermed sikre at spildevandsafledning fra foreningen kan lovliggøres. Grundejere og andre interessenter har mulighed for at kommentere på forslaget til spildevandsplanstillægget gennem den offentlige høring, men det fremgår klart af spildevandsbekendtgørelsens §8 at det er

kommunens plan som skal forhandles med forsyningsselskabet, hvilket er sket i udarbejdelsen af projektbeskrivelserne. Desuden er der i spildevandsbekendtgørelsen ingen krav til at kommunen som myndighed skal udføre bestemte undersøgelser eller vurderinger i forbindelse med at udlægge et opland til separatkloakering.

Københavns Kommune ved Økonomiforvaltningen ejer grunden, hvorpå Hf. Bryggen ligger. Økonomiforvaltningen kan vælge at udføre yderligere miljøundersøgelser på grunden, med det formål at undersøge om der er dele af haveforeningen der ikke er forurenede. Miljøundersøgelserne er dog meget omkostningsfulde og vil i sidste ende skulle finansieres af kolonihavelejerne ved ligelig fordeling på alle kolonihaver, der skal kloakeres. Desuden er der stor sandsynlighed for at resultatet blot vil dokumentere jordforureningen og dermed ikke ændre på behovet for kloakering. Økonomiforvaltningen har derfor valgt ikke at udføre yderligere miljøundersøgelser.

Der er dermed stor sandsynlighed for, at kravet om separatkloakering fastholdes uanset at der laves undersøgelser og at undersøgelserne kun vil fordyre kloakeringen og medføre højere omkostninger for kolonihavelejerne i Københavns Kommune, herunder i Hf. Bryggen.

I en sammenlignelig sag stævnedes Hf. Mozart Teknik- og Miljøforvaltningen, da de mente at det var ulovligt at udpege Hf. Mozart til at skulle regnvandskloakeres (i tillæg 3 til spildevandsplan 2008), med mange af de samme argumenter som KHF fremfører i forhold til Hf. Bryggen. Sagen blev afgjort ved byretten den 24. august 2017, hvor kommunen blev frifundet. Der blev således ikke ændret på beslutningen truffet i spildevandsplanen.

Hf. Kalvebod

Høringssvar

Både høringssvaret fra Hf. Kalvebod, fra Kgs. Enghave Lokaludvalg og fra en borger og beboer i Hf. Kalvebod forholder sig kritisk til regnvandskloakering af Hf. Kalvebod og henviser til at kravet om regnvandskloakering bør frafalde og regnvand håndteres lokalt, ved opsamling i åbne render o.l. og udledning til Gåsebækrenden. Der henvises til et lokalplanudkast, og det hævdes at regnvandshåndteringen her er beskrevet på denne måde. Derudover spørges også indtil om et par huse skal vedblive at aflede deres tagvand til SPV-kloak af tekniske hensyn.

Forvaltningens bemærkninger til Hf. Kalvebod.

Forvaltningen vurderer at høringssvarene ikke giver anledning til større ændringer i projektbeskrivelsen. Det er forvaltningens vurdering, at der ikke kan gives tilladelse til at nedsive regnvandet lokalt. Derfor er separatkloakering den eneste mulighed for at sikre en lovlig afledning af tag- og overfladevand.

I det lokalplansudkast, der henvises til, står bl.a. følgende:

"Det er derfor sandsynligt, at det vil være nødvendigt at spildevandskloakken i Hf. Kalvebod suppleres med en regnvandskloak for at sikre en miljømæssig forsvarlig og lovlig bortskaffelse af regnvandet fra haveforeningen. Regnvandskloakken kan eventuelt etableres ovenpå jorden i form af åbne render o.l. med afledning til Gåsebækrenden."

Der er i projektbeskrivelsen i projekttillægget ikke taget stilling til hvordan den interne kloakering skal ske, og forvaltningen finder ikke at der er modstrid mellem ovenstående tekst og projektbeskrivelsen i projekttillæg 2023. Der er således ikke noget i spildevandsplanen der forhindrer at regnvand bliver ført i åbne render til opsamlingspunkt, hvorfra det bliver ledt videre og udledt til Gåsebækrenden eller en anden recipient.

Forvaltningen anbefaler, at HOFOR skal stå for at føre vandet fra haveforeningen til recipient. Årsagen hertil er at foreningen ikke ligger ud til Gåsebækrenden, men vil skulle krydse en del af Valbyparken, hvor der både er en kørevej og store underjordiske kloakledninger.

Der er foretaget en mindre ændring i projektbeskrivelsen således at der er givet mulighed for at enten KEJD eller foreningen selv kan stå for etableringen af den interne regnvandskloak, se rettelsesblad.

HOFOR har oplyst Teknik- og Miljøforvaltningen om, at de par huse der i dag afleder tagvand til SPV-kloak bør vedblive med det af tekniske årsager. Dette accepteres af Teknik- og Miljøforvaltningen, da det ikke vurderes at udgøre en miljømæssig risiko og da HOFOR har indsigt i de konkrete tekniske forhold.

Det skal i øvrigt bemærkes at regnvandskloakering af Hf. Kalvebod ikke sker som følge af beslutningen i Spildevandsplan 2018 om kloakering af haveforeninger, eller som følge af lovliggørelse af kolonihaver. Regnvandskloakeringen skal ske i forbindelse med at det forventes at foreningen overgår til helårsbeboelse og at der udstedes en lokalplan til dette.

K1.70x Supplement til Svanemøllen Skybrudstunnel projekt K1.70 - yderligere arealreservationer

DSB

Høringssvar

DSB ejer matrikel nr. 6316, 6369a og 6369b og Banedanmark ejer matrikel nr. 6337b Udenbys Klædebo Kvarter, som alle bliver påvirket af projekt "K1.70x Supplement til Svanemøllen Skybrudstunnel projekt K1.70 - yderligere arealreservationer". DSB har i høringssvaret givet udtryk for, at arealpåvirkningerne ikke kan accepteres. DSB har ud fra høringsmaterialet vanskeligt ved at se, hvilken begrænsning for

rådighed eller udvikling af arealerne der er tale om, men indgår gerne i dialog med Københavns Kommune.

Forvaltningens bemærkninger til DSB

Der har den 31. marts 2023, dvs. efter høringsperiodens afslutning, været afholdt et møde om Svanemøllen Skybrudstunnels arealpåvirkninger mellem DSB Ejendomme, Banedanmark, HOFOR, NOVAFOS og Københavns Kommune. På mødet blev den konkrete arealpåvirkning diskuteret med udgangspunkt i matrikel 6337b Udenbys Klædebo Kvarter, hvor der på en del af matriklen vil blive behov for at etablere en skakt til skybrudstunnelen.

Parterne blev principielt enige om en løsning, der bl.a. involverede etablering af infrastruktur over terrænniveau / dækselniveau i kanten af matriklen samt mulighed for oplag af fx skærver og for kørsel med tung trafik på arealet over skakten. DSB Ejendomme og Banedanmark kunne på mødet som udgangspunkt bekræfte, at arealpåvirkningerne kunne accepteres under forudsætning af en løsning som principielt aftalt på mødet. Der blev på mødet aftalt et opfølgende møde mellem parterne den 28. april 2023, hvor der forventes at foreligge endelig ledelsesgodkendelse fra DSB Ejendomme og Banedanmark til arealpåvirkningerne.

På denne baggrund, og med en klar forventning om at der nu er fundet en løsning på arealpåvirkningerne som alle parter vil kunne tiltræde, videreføres projektet uden ændringer. De omtalte matrikelpåvirkninger vil under alle omstændigheder, selv efter vedtagelse af Projekttillæg 2023, fortsat kun kunne foretages enten ved frivillige aftaler mellem parterne eller ved en ekspropriationsproces, hvor DSB og Banedanmark vil blive partshørt som berørte grundejere.

Vision Kollegiet Bispebjerg A/S

Høringssvar

Vision Kollegiet Bispebjerg A/S ejer en matrikel (nr. 6164 Udenbys Klædebo Kvarter, København) som bliver krydset af tracéet for Svanemøllen Skybrudstunnel. Vision Kollegiet Bispebjerg A/S ser væsentlige udfordringer ved at skulle stille et midlertidigt areal til rådighed for etablering af skybrudstunnelen og ønsker derfor, at forholdet bliver taget med i den videre projektering af skybrudstunnelen.

Forvaltningens bemærkninger til Vision Kollegiet A/S

Den pågældende matrikel vil kun blive berørt af rådighedsindskrænkning i form af at ligge oven på et underjordisk tunneltracé. HOFORs projektgruppe er i gang med en dialog med byggherre. HOFOR oplyser, at der ikke kommer byggeplads på matriklen.

Jeudan

Høringssvar

Jeudan ejer en matrikel som bliver krydset af tracéet for Svanemøllen Skybrudstunnel. Jeudan udbeder sig at planlægningen af, hvad der skal ske på deres matrikel, sker i god tid inden anlægsarbejdet, og at de inddrages i processen.

Forvaltningens bemærkninger til Vision Kollegiet A/S

HOFOR er byggherre på Svanemøllens Skybrudstunnel og skal også stå for borgerinddragelse mv. i forbindelse med at projektet skal udformes endeligt og etableres. Henvendelsen er derfor videreformidlet til HOFOR.

Nørrebro Lokaludvalg

Høringssvar

Nørrebro Lokaludvalg ønsker mere præcis information om, hvordan ejere af de matrikler, der er nævnt i projektbeskrivelsen, bliver berørt.

Forvaltningens bemærkninger til Nørrebro Lokaludvalg

De anførte matrikler med afkrydsning i rådighedsindskrænkning udgør HOFORs bedste bud på, hvilke matrikler det potentielt kan blive nødvendigt for dem at kontakte med henblik på at få tinglyst de pågældende servitutter. De fleste servitutter vil forventeligt omhandle begrænsninger i forhold til mulig anvendelse af undergrunden ved de pågældende matrikler. Det er muligt, at det for nogle af disse matriklers vedkommende vil vise sig ikke at være nødvendigt alligevel. Dette vil blive nærmere fastlagt i design- og projekteringsfasen.

Når HOFOR har endelig klarhed over, hvilke matrikler de ønsker at pålægge servitutter, vil de kontakte matrikelejerne med information om dette. HOFOR har oplyst, at det vil ske via en direkte kontakt til de pågældende matrikelejerne, og at de også vil få tilsendt information omkring processen.

A4.6 Ny ledning Levantkaj - Lynetten

Østerbro Lokaludvalg

Høringssvar

Østerbro Lokalvalg har afgivet et høringssvar, hvor de fremhæver, at ledningen i projekt A4.6 bør nedgraves i en dybde, så det ikke forhindrer fremtidige kanaludgravninger på Lynetteholm mv.

Forvaltningens bemærkninger til Østerbro Lokaludvalg

Forvaltningen er enig i denne pointe. HOFOR, By & Havn og Københavns Kommune er i forvejen dialog om projektet, hvor dette også har været et fokuspunkt. Lokaludvalgets kommentar medtages dermed også i det videre projekteringsarbejde for ledningen. Spildevandsplanen har ingen retsvirkning ift. den konkrete ledningsdybde, og det er derfor ikke beskrevet i

spildevandsplantillægget. Men det er aftalt mellem parterne, at ledningens etablering i Lynetteholms perimeter sker under hensyn til, at der senere i projektet for Lynetteholm kan etableres kanaler, hvor dette teknisk er muligt i forhold til ledningen (kote-forhold mv.).

B.111 Lundtoftegade Syd

KAB

Høringssvar

KAB, som er grundejer for den ejendom omfattet af lokalplan for Lundtoftegade Syd, ønsker at spildevandsplanen ændres, da de planlægger at håndtere deres regnvand internt ved nedsivning og ikke ved afledning til HOFOR. KAB har fået udført geotekniske undersøgelser, der viser at der er gode nedsivningsmuligheder i området.

Forvaltningens bemærkninger til KAB

Det er forvaltningens vurdering at regnvandet fra bebyggelsen med fordel kan håndteres indenfor lokalplansområdet. Teksten i projektbeskrivelsen er derfor tilpasset så det mere tydeligt passer med bygherres ønske, se rettelsesblad, bilag 11. Den ny tekst er indsat i projekttillægget (bilag 2), efter at være accepteret af både bygherre og HOFOR.

Nørrebro Lokaludvalg

Høringssvar

Nørrebro Lokaludvalg er uenige i en række formuleringer i projektbeskrivelsen. Lokaludvalget gør opmærksom på at mange af de formuleringer, som de er uenige i, sandsynligvis er standarttekst, men at de alligevel bemærker at det bør rettes. Derudover gør de også opmærksom på, at der planlægges klimatilpasningsprojekter i området.

Forvaltningens bemærkninger til Nørrebro Lokaludvalg

Projektbeskrivelsen er ændret som følge af KABs høringssvar. Nørrebro Lokaludvalgs bemærkninger til projektet betragtes derfor ikke længere som aktuelle.

Beslutningsproces og høring af spildevandsplantillæg

Høringssvar

Der er fra flere borgere samt fra enkelte lokaludvalg indkommet høringssvar som kritiserer de orienteringer der er lavet og høringsprocessen i forhold til projekttillægget.

Forvaltningens bemærkninger til høring og orientering

Processen omkring Projekttillæg 2023 er sket i henhold til spildevandsbekendtgørelsen, hvori Københavns Kommune skal høre offentligheden i minimum 8 uger. Høringsmaterialet har været

tilgængeligt på Blivhørt-portalen i perioden fra den 20. december 2022 til og med den 12. marts 2023.

Se i øvrigt svar til "A2.1 Bassinvolumener til reduktion af overløb langs Harrestrup Å" - punkt 1 under svar til grundejere og borgere.

Generelle bemærkninger

Høringssvar

Af de indkommende høringssvar, er der 4, som ikke er tilknyttet specifikke projekter, men hvor bemærkningerne har generel karakter.

De generelle høringssvar er afgivet af Amager Vest Lokaludvalg, Bispebjerg Lokaludvalg, Valby Lokaludvalg, Østerbro Lokaludvalg.

Amager Vest Lokaludvalg har ingen bemærkninger.

Bispebjerg Lokaludvalg, Valby Lokaludvalg og Østerbro Lokaludvalg, gør alle opmærksom på vigtigheden af at god borgerinddragelse og god information til borgene om projekterne, at sikre adgangsforhold og minimere støjgener fra projekterne.

Forvaltningens bemærkninger til høring og orientering

Høringssvarene tages til efterretning og forvaltningen er enig i lokaludvalgenes betragtninger om at sikre borgerinddragelse og at mindske gener generelt.

Med spildevandsplantillægget godkendes en række projekter på principielt planmæssigt niveau. Inddragelse af borgere og deres bekymringer og ønsker sker efterfølgende, i kontekst af de respektive konkrete projekter.